Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Stadhuis, Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14020
www.amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
T.a.v. staatsecretaris Yeşilgöz-Zegerius
Postbus 20401
2500 EK 's Gravenhage

CC Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties
CC Tweede Kamer der Staten Generaal

Datum 14 september 2021
Onderwerp Congestie Elektriciteitsnetwerk

Geachte staatsecretaris,

De afgelopen drie maanden is netbeheerder Liander tot vier maal toe genoodzaakt geweest congestie aan c.q. af te kondigen voor een deel van het stroomnet in Amsterdam. Bovendien hebben we van Liander vernomen dat we dit in de nabije toekomst vaker kunnen verwachten. De congestieproblematiek heeft grote impact op de woningbouwopgave, verduurzaming en economische ontwikkeling van de stad. Veel klanten krijgen de komende tijd een transportbeperking opgelegd. Het realiseren van doelstellingen van nationaal belang komt hierdoor in gevaar.

Zo gaat één van de vier congestieafkondigingen om een deel van Amsterdam Noord waar via transformatie en inbreiding in totaal 25.000 woningen worden gerealiseerd. Dit is op zich zelf al een majeure opgave die nu een groot risico ondervindt op vertraging.

Grootverbruikers kunnen de komende vijf tot zeven jaar niet meer aangesloten worden. Een wijk met mensen, maar zonder scholen, winkels, horeca of zorginstellingen is niet leefbaar. Amsterdam doet haar uiterste best binnen haar grenzen een grote bijdrage te leveren aan het enorme woningtekort in Nederland, maar wil wel een complete stad bouwen, met voldoende voorzieningen. Geen slaapwijken.

Amsterdam bouwt sinds 2014 gemiddeld 6.900 woningen per jaar en is van plan dat tempo vast te houden. Tegelijk hebben wij hoge ambities op het verduurzamen van de stad. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het Klimaatakkoord en de Europese Green Deal. Zo investeren we bijvoorbeeld miljoenen uit eigen middelen om van het aardgas af te komen. Maar noch wij als gemeente Amsterdam noch Liander is in staat de toenemende druk op het elektriciteitsnet die daardoor ontstaat zelf op te lossen. Steun van het Rijk is daarbij onmisbaar. Komt die er niet, dan komen zowel de woningbouwplannen, economische ontwikkeling als de energietransitie in het geding.

Wij roepen het Rijk dan ook op om de netbeheerders en ons hierbij te helpen. Met deze brief snijden we een aantal onderwerpen aan waarop we in korte tijd actie vragen van u. Uiteraard gaan we hier graag gezamenlijk over verder in gesprek.

Verbreden van mogelijkheden voor vraag- en aanbodsturing

Wie zien graag een aanpassing van wet- en regelgeving die de lokale afstemming van vraag en aanbod van energie stimuleert. Zo is het moment waarop netbeheerders vraag- en aanbodsturing mogen toepassen volgens ons te laat. Dit mag pas wanneer er sprake is van fysieke congestie. De wetgeving is dus nu gericht op het managen van de problematiek, niet op het voorkomen hiervan. Daarnaast is de propositie van de netbeheerder nu beperkt. De propositie (financieel plafond bij congestiemanagement) die de netbeheerder hanteert om vraag- en aanbodsturing aantrekkelijk te maken op het moment van congestie, wordt bepaald o.b.v. afwegingen m.b.t. investeringen in het netwerk. Wij zouden graag zien dat hier een bredere maatschappelijke afweging in gemaakt wordt.

Mogelijkheden om te sturen op grootverbruikers

Op dit moment zijn netbeheerders wettelijk verplicht iedere partij te voorzien van stroom in volgorde van aanvraag. Met de toenemende elektrificatie en digitalisering van de samenleving resulteert dit in grote aanvragen die beslag leggen op een groot deel van de capaciteit op het elektriciteitsnet. Netbeheerders en/of lokale overheden hebben instrumenten nodig waarmee grootverbruikers in staat worden gesteld hun piekvraag te reduceren. Daarnaast zal in sommige gevallen ook een maatschappelijke afweging gemaakt moet worden. De aanvraag van één partij kan er nu voor zorgen dat er in één klap geen vermogen meer beschikbaar is voor vele ontwikkelingen in de stad die vaak al geruime tijd bekend zijn bij de netbeheerder, maar waarvoor zij geen vermogen kunnen reserveren. Het ontbreekt op dit moment aan instrumenten waarmee rekening gehouden kan worden met deze plannen bij de beoordeling van een grote aanvraag.

Meer financieringsruimte voor de netbeheerder

Als gevolg van de hoge investeringen in verband met de energietransitie, stijgen de kosten van de netbeheerders de komende jaren sneller dan de inkomsten. Netbeheerders hebben daar voldoende middelen voor nodig. De huidige systematiek van investeren en terugverdienen sluit niet aan bij de opgave die netbeheerders op dit moment hebben. Hierdoor kloppen netbeheerders bij hun aandeelhouders (provincies en gemeenten) aan met een kapitaalvraag. Dit terwijl we als gemeente al een aanzienlijk begrotingstekort hebben. Ook hierbij zien we graag dat het Rijk de netbeheerders helpt.

Technisch personeel

Door de schaarste aan technisch personeel hebben netbeheerders moeite om de nodige werkzaamheden uit te voeren. We vragen dan ook om samen met ons en andere maatschappelijke partijen te zorgen voor tijdig en langdurig beschikbaar krijgen van voldoende technisch personeel.

Met deze brief maken we de hoge urgentie voor het faciliteren van de elektriciteitsvoorziening duidelijk. We hopen dat deze brief de start is van een vruchtbare samenwerking om op zeer korte termijn tot oplossingen te komen om de ambities van nationaal belang te kunnen blijven voorzien van elektriciteit. We vernemen graag uw reactie.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Femke Halsema
Burgemeester